

Přednášky zahraničních profesorů

Snažili jsme se o zastoupení co nejvíce oblastí lingvistiky

Dr. Eva Lehečková, ředitelka Ústavu českého jazyka a literatury, je koordinátorkou projektu Operační program Praha Adaptabilita „Rozvoj a inovace bakalářského studia českého jazyka“, v jehož rámci se uskuteční cyklus Přednášek zahraničních profesorů. V rozhovoru přibližuje průběh příprav cyklu a podobu chystaných přednášek, jež umožní české lingvistické obci kontakt s inspirativními osobnostmi z různých oblastí lingvistiky.

Mgr. Eva Lehečková, Ph.D., ředitelka Ústavu českého jazyka a teorie komunikace **Co bylo hlavním impulsem návrhu cyklu přednášek zahraničních lingvistů?**

Při přípravě projektu OPPA „Rozvoj a inovace bakalářského studia českého jazyka“ jsme dospěli k závěru, že do množiny různých vylepšení by vhodně zapadal cyklus přednášek, který by studentům i pedagogům zprostředkoval aktuální poznatky mezinárodního výzkumu, rozvinul kontakty se zahraničními lingvisty a zahraniční hosty zase seznámil s naším ústavem a fakultou.

Na základě jakých kritérií jste vybírali oslovené přednášející?

Nejprve jsme oslovili vyučující a studenty našich oborů, aby nám zasílali návrhy osobností, které by rádi slyšeli v Praze

přednášet. Námětů bylo mnoho a leckteré jsme si ponechali v zásobě do budoucna. Poté jsme ve výběru nechali především ty hosty, kteří by se k nám zvali obtížně přes zavedené programy (meziuniverzitní dohody, Erasmus apod.). Nakonec jsme se snažili o dostatečnou odbornou pestrost přednášejících, tj. aby bylo zastoupeno co nejvíce oblastí lingvistiky, což se snad podařilo: uslyšíme přednášky z psycholingvistiky, lingvistické typologie, sociolingvistiky, kritické analýzy diskurzu, osvojování prvního i druhého jazyka, korpusové a kognitivní lingvistiky, studia znakových jazyků či počítačová lingvistiky a výzkumu umělé inteligence.

Jakou má cyklus strukturu a kdy přesně bude probíhat?

Cyklus zahrnuje celkem dvanáct přednášejících a každý z nich prosloví minimálně dvě, ale nejčastěji tři přednášky. První přednáška každého z hostů by přitom měla mít úvodový charakter, být představením teorie a metodologie, s nimiž daný badatel ve svém výzkumu pracuje. Další jedna nebo dvě přednášky jsou pak dílčím výzkumem, případovou studií apod. Domníváme se, že tato koncepce umožní posluchačům na ploše tří přednášek získat poměrně dobrý vhled do práce daného přednášejícího.

Kerstin Fischer působí jako docentka na University of Southern DenmarkS ohledem na časové možnosti našich hostů je cyklus rozdělen na dva běhy – jarní a podzimní. Jarní proběhne od konce března do května, podzimní od konce září do konce října. Termíny pobytu jednotlivých hostů najdete na webových stránkách Přednášek, kam postupně doplňujeme i konkrétní časy a místnosti a názvy přednášek s abstrakty. Informace o jednotlivých přednáškách zveřejňujeme také na facebookové stránce našeho ústavu a v Aktualitách na webových stránkách Filozofické fakulty. Nejčastěji se budou přednášky konat v úterý v 17.30 a ve středu v 15.50 v místnosti č. 300 na hlavní budově. Celý cyklus zahájí 25. března ve 14.10 v místnosti č. 300 přednáška Kerstin Fischerové „Conversation Analysis and Construction Grammar: The Beginning of a Beautiful

Friendship“.

Které osobnosti přijaly pozvání k účasti?

Měřeno pomyslným indexem známosti, na prvním místě bych asi měla zmínit sociolingvisty Petera Trudgilla, emeritního profesora ve Fribourgu, a Lesley Milroyovou, emeritní profesorku na Michiganské univerzitě, která přijede mimo jiné u příležitosti vydání českého překladu knihy *Sociolingvistika – metody a interpretace*, již napsala spolu s M. Gordonem. Podobně proslulým je v oboru typologie Balthasar Bickel z curyšské univerzity, jenž se zabývá z různých hledisek jazykovou diverzitou. Ale velmi nás těší, že jsme do cyklu mohli zařadit i mladší generaci lingvistů, jejichž práce je neméně inspirativní. Osobně jsem také velmi ráda, že se podařilo do cyklu získat profesora Stefana Newerklu z Vídně jako zástupce bohemistických studií a Remiho van Trijpa, který je členem pařížské laboratoře umělé inteligence, v níž se provádějí experimenty s osvojováním a vývojem jazyka u inteligentních robotů. Těžko však vyzdvihovat jednotlivá jména, všichni přednášející představí velmi zajímavá témata.

Lesley Milroy, emeritní profesorka na University of Oxford **Komu je cyklus přednášek určen?**

Cyklus přednášek je určen všem zájemcům o výzkum jazyků z různých hledisek. Předpokládáme, že na přednáškách se sejdou pedagogové spolu se studenty, a to nejen z filologických oborů a nejen z naší fakulty. Abychom podpořili motivaci studentů účastnit se těchto přednášek, z nichž takřka všechny budou prosloveny v angličtině, vypsali jsme přednášky jako dva volitelné předměty Přednášky zahraničních profesorů I a II. Přestože je cyklus zařazen do projektu zaměřeného na inovaci bakalářského studia českého jazyka, je otevřený studentům různých oborů na všech stupních.

Peter Trudgill, emeritní profesor ve Fribourgu **Uspořádal Ústav českého jazyka a teorie komunikace podobnou akci již v**

minulosti? Nabízí ústav i jiné příležitosti, kdy by se zájemci mohli setkat se zahraničními lingvisty?

Ústav českého jazyka a teorie komunikace zve zahraniční hosty pravidelně, i když ne v takovém rozsahu jako v aktuálním cyklu. V minulých letech jsme hostili například Hanu Filip, Davida Gila nebo Martina Haspelmatha. Zahraniční bohemisté také na naše pozvání přednášejí v rámci Kruhu přátel českého jazyka. Kromě toho pravidelně spolu s Ústavem české literatury a literární vědy pořádáme již tradiční Česko-polskou konferenci, která je orientována kognitivně, a podílíme se na organizaci Letní školy lingvistiky, která se každoročně koná v Dačicích a zahrnuje ve značné míře přednášky zahraničních hostů nebo českých lingvistů působících v zahraničí.

Program cyklu Přednášky zahraničních profesorů (PDF)

Cyklus přednášek zahraničních lingvistů je jednou z klíčových aktivit projektu Operačního programu Praha Adaptabilita „Rozvoj a inovace bakalářského studia českého jazyka“ (OPPA CZ.2.17/3.1.00/33275), který je v Ústavu českého jazyka a teorie komunikace realizován od května 2011 do října 2013. Projekt se zabývá všestrannými inovacemi studia – kromě změny studijního plánu vznikají nové studijní materiály a příručky, nakupuje se aktuální česká i cizojazyčná literatura apod.